



NVBS afdeling Amsterdam

Programma seizoen **2025-2026**



*Er was een tijd dat je net over de grens bij Vaals op de tram naar Aken kon stappen. Hier staat wagen 1102 gereed voor de rit. De lijn naar Vaals werd op 29 september 1974 opgeheven.
Foto: Bart van der Woerd.*



*Waar komen we samen? Elke derde woensdag van de maanden september tot en met mei beginnen we onze bijeenkomsten om 20.00 uur in het voormalige Haarlemmermeerstation aan de Amstelveenseweg bij de Havenstraat. De zaal gaat open ongeveer om half acht. **Let op! Vanwege de werkzaamheden achter het gebouw is de ingang aan de zijkant onder het poortje door!** Toegangsprijs is nog steeds € 3,50*

BEREIKBAAR MET GVB tram 2, GVB bus 15 en 62, diverse Connexxion R-net lijnen.



Welkom in onze zaal in het oude Haarlemmermeerstation

Adressen bestuursleden:

Voorzitter

René Platjouw

Burg. Hogguerstr. 351, 1064 CR Amsterdam. Tel:020-6139447

Mailadres: renetramgek@gmail.com

Secretaris

Bert van Raaij

Spinozahof 57, 1018 AN Amsterdam. Tel: 06-48894286

Mailadres: ljvanraaij@hetnet.nl

Penningmeester

Roelof Keijser

Grote Ruwenberg 20", 1083 BS Amsterdam. Tel:020-6714702

Mailadres: j.keijser90@upcmail.nl

Medewerker

Jos Mascini

Tegelarijpad 8, 1107 SH, Amsterdam. Tel:020-6977820

Mailadres: mascinijos@gmail.com

#####



Op 18 juni 2025 draait de 3041 op lijn 5 uit de Marnixstraat de Rozengracht op. Vanwege de werkzaamheden aan de brug en kruising is er behalve voor fietsers en voetgangers daar geen andere mogelijkheid meer om je weg te vervolgen. Foto: RamP

Woensdag 17 september 2025

Trambeelden uit de DDR van Jur Deijs

Video opnamen van Jur, gepresenteerd door René Platjouw



Ex Stuttgart GT-4'en in Halle

Jur Deijs is al enkele jaren niet meer bij ons. Na zijn overlijden kreeg René de beschikking over de dia's en handycam video-opnames van Jur. Met zijn opnames neemt Jur ons mee terug naar de steden in de DDR kort na de val van de muur in de jaren negentig van de vorige eeuw (1990-1993).



Twee elkaar kruisende trams in Woltersdorf

We zien voor de pauze beelden uit de tramsteden Plauen, Strausberg, Schöneiche, Gotha, Naumburg, Erfurt, Nordhausen, Dessau en Halle.



*Brandenburg remise, twee werkwagens 301 en 302
(Arbeitswagen en Gleisbauwagen), in juli 1990*

Nadat we ons gelaafd hebben kijken we naar de trams in Brandenburg, Berlijn, Woltersdorf, Zwickau en we eindigen in Dresden, waar Jur opnames maakte tijdens het 125 jarige tramjubileum daar in 1997.



Dresden, grote Hecht 1718 + bw 1325



Trabi's en een driewagen Gotha-tram in Dresden in 1990, foto: Bert van Raaij

Sindsdien is er in de oude DDR enorm veel veranderd op tramgebied. Eerst kwamen de tweedehandsjes uit het westen (we zien bijvoorbeeld GT4'en uit Stuttgart), maar alras werden nieuwe trams besteld. Van die nieuwe tijd zien we vanavond niets. We dompelen ons in nostalgische beelden van Lova's, Gotha's en Tatra's. Een tijdperk dat gelukkig voor ons bewaard is gebleven in deze beelden van Jur Deijis.



#####

Woensdag 15 oktober 2025

Trams en treinen in België

Een presentatie van Peter Eradus



Brussel, motorwagen 5008 op lijn 81, foto Nico van der Laan

In de jaren zestig kende België nog een uitgestrekt netwerk van interlokale tramlijnen. Het land straalde ook een authentieke sfeer uit, met oude auto's, veel reclameborden en houten trams.



Luik, motorwagens 52 en 318, foto: Nico van der Laan



Antwerpen, motorwagen 191 op lijn 16 in 1961. Foto: Peter Eradus.

Na die jaren zestig verdwenen veel tramlijnen, maar er kwam ook nieuw materieel. In deze presentatie toont Peter Eradus onder andere beelden van zijn vader. Trams uit Antwerpen, Brussel, Gent, Luik en Verviers werden door hem vastgelegd. Ook de toeristische tram naar de Grotten van Han werd niet vergeten.



Verviers, motorwagen 81 op lijn 6. Foto: Pim van der Kuijlen, augustus 1962

Naast de trams is er in deze presentatie ook aandacht voor het Belgische spoor vanaf 1980. Een groot aantal materieeltypen, die allang niet meer in dienst zijn, komt in beeld.



NMBS-locomotief 120002 te Mechelen in 1990. Foto: Peter Eradus.



Lok 6289 nabij Mariemont, kort voor ingebruikname elektrificatie. Foto René Platjouw

#####

Woensdag 19 november 2025

“Scenic Britain”

Een terugblik op een SNE Flexreis naar Liverpool en omgeving

een presentatie van Frans van Sabben

Van 17 juni t/m 25 juni 2024 organiseerde de SNE een 9-daagse flexreis naar Liverpool aan de Ierse Zee. Een uitgelezen mogelijkheid om het Engelse landschap met diverse spoorlijnen te bezoeken.

Vanavond ziet u in de presentatie hoe we met de Eurostar naar Londen rijden en met de Avanti West Coast aankomen op Liverpool Lime Street station. Het spoornet in Noord-Engeland is fijnmazig en met de ‘Coast and Peaks 4 in 8 Day Rovernicket’ is daar veel gebruik van gemaakt.



Llangollen Railway – Carrog, 18 juni 2024

Met deze regiopas reden we naar de Llangollen Railway net over de grens met Wales en de East Lancashire Railway ten noorden van Manchester.



East Lancashire Railway - Bury Bolton Street station, 20 juni 2024

Op de vrij te besteden dagen werd de Ffestiniog & Welsh Highland Railways in Wales en de Great Orme Tramway in Llandudno bezocht.



Great Orme Tramway te Llandudno. Het lijkt op een kabeltram zoals in San Francisco, maar het is eigenlijk een funiculaire. De wagens zitten vast aan de kabel en houden elkaar in "evenwicht"

Voor de tramliefhebbers stond een museumrit langs de kust in het mondaine Blackpool op het programma.



Een foto uit 1973 van Blackpool Balloon 726 dubbeldekker uit de jaren dertig



Blackpool - Dubbeldekstrams in de remise, 24 juni 2024

Liverpool, de havenstad aan de Mersey river - vooral bekend geworden door de Beatles - komt zeker ook aan bod. Het oude havengebied, waar ooit de Overground Railway heer en meester was (de Liverpool Umbrella), heeft de laatste jaren een ware transformatie ondergaan.



Liverpool Custom House Station in 1938, "Liverpool umbrella"

Een echte Cumbrian Mountain Express stoomrit naar Carlisle en terug over de fameuze Settle-and-Carlisle-Railway mocht natuurlijk niet ontbreken.



Carlisle -Cumbrian Mountain Express -SR 34067 Tangmere, 22 juni 2024

Kortom na 9 dagen en een vracht aan foto's volgt nu voor u de presentatie als terugblik op een succesvolle SNE flexreis naar Scenic Britain.

#####

Woensdag 17 december 2025

MEEBRENGAVOND

presentatoren: Uzelf

De bijgevoegde foto's zijn puur willekeurig gekozen!!

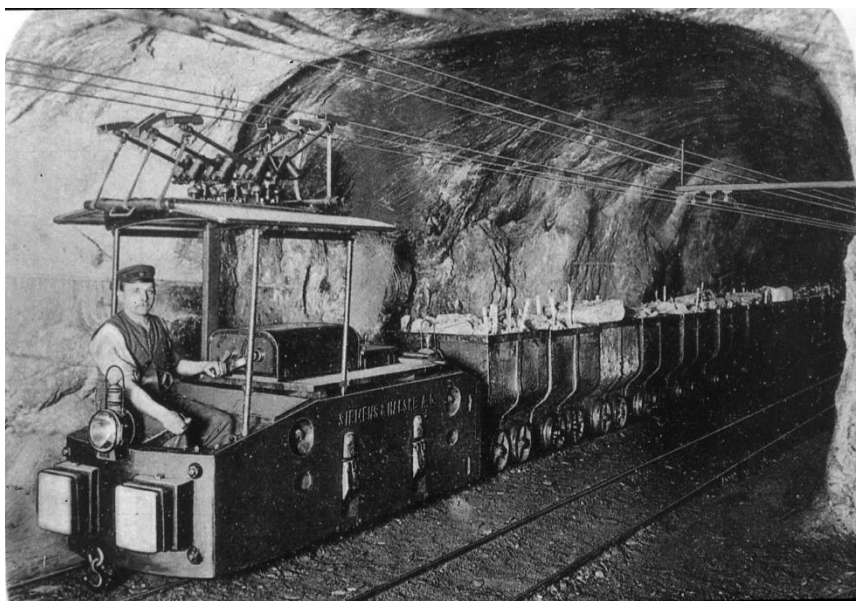


De Franse Aerotrain

Vorig jaar was de meebrengavond een succes. Meerdere bezoekers namen foto's mee om te tonen. Tijdens de meebrengavonden heerst er altijd een ontspannen sfeer en dan is het juist leuk om door/met elkaar te kletsen over belevenissen en over het getoonde beeld. Het is dan nog wel geen oud- en nieuw, maar wel onze decemberavond, dus we proberen U weer van oliebollen te voorzien of iets anders lekkers bij de koffie.



Motorwagen 111 van de AOMC in het Zwitserse kanton Vaud, (ex Sernftalbahn, later verkocht aan Stern & Hafferl in Oostenrijk, weer als museumwagen teruggekeerd in het Sernftal) foto: Jan Voerman



Mijnspoorweg met E-locje van Siemens & Halske circa 1900

Alles mag U meenemen, mits het maar met rails te maken heeft. Aangeleverd op een USB-stick heeft de voorkeur, maar we beschikken nog steeds over een ouderwetse dia-projector, alhoewel de garantie op het apparaat al lang verlopen is en we dus geen garantie kunnen geven dat hij werkt naar behoren.



ICNG 3227 passeert de Jan van Galenstraat in Amsterdam, 17 augustus 2024, RP

Probeer uw aandeel te houden op een kwartiertje, zodat anderen ook een kans krijgen. Als U iets wilt meenemen, laat het ons dan even weten op een van de avonden ervoor of via een mailtje naar één van ons, zodat we vooraf een inschatting kunnen maken en ook de bezoekers van tevoren een indruk kunnen geven van wat er komen gaat.

#####

Woensdag 21 januari 2026

Historisch Nederlands railvervoer

Een presentatie van Erik Swierstra en Tom Tand

Aan de hand van vrij te gebruiken materiaal uit de vele Nederlandse beeldbanken reizen Erik en Tom samen met ons door de geschiedenis van het Nederlandse railvervoer, zowel reizigers- als goederenvervoer, tot de jaren zestig van de 20^e eeuw.



Zwolle, ZTM paardentram op de Markt, op de achtergrond de 'Peperbus'

Bij het ter perse gaan van dit programmablad was de samenstelling van deze presentatie nog gaande, maar de bedoeling is, dat dit het eerste deel wordt van een serie, te beginnen in Noordoost-Nederland.



*Drie trams komen samen op het tramkruispunt in Oosterhesselen, Drenthe.
EDS loc 17 (1924 Hohenzollern), 1941*



Zwolle, centrale werkplaats, replica van 'De Arend' en loc serie 3900, Foto NS 1939

Dat betekent bij de spoorwegen stoomtractie, maar ook de overgang naar diesel- en elektrische treinen komt aan bod. Bij de vele trambedrijven die ons land ooit rijk was zien we het gebruik van paarden- en stoomtractie. Enkele bekende namen zijn de N.T.M. en de E.D.S., maar ook minder bekende maatschappijen komen aan bod. Elektrische trams zien we in Groningen en Enschede, steden waar de tram reeds langs verdwenen is. Ook is er aandacht voor het industrieel smalspoor.



Groningen, Verlengde Hereweg, GTG mw 41 en mw 35, 1922

Deze reis door het verleden, met aandacht voor diverse aspecten van het railvervoer en de omgeving daarvan, belooft een boeiende avond te worden.



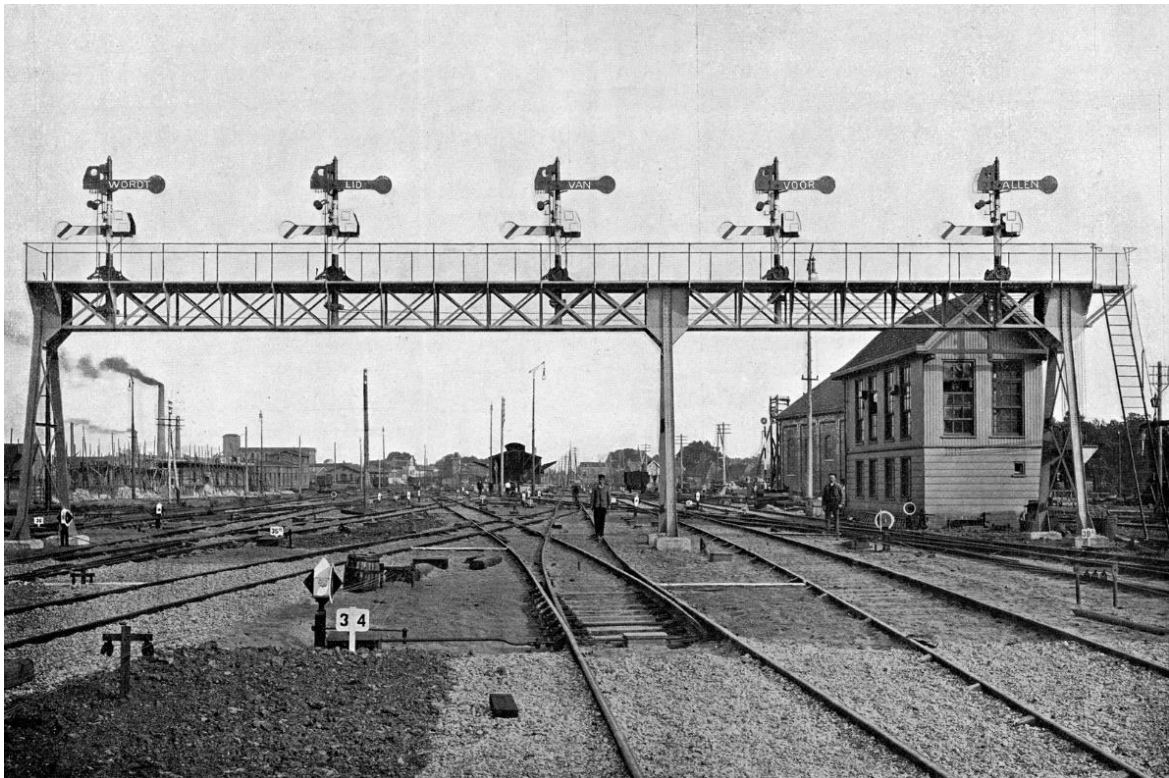
Groningen, NS 3796, Van Gend & Loos, stukgoederenvervoer, Foto NS, 1938



Leeuwarden, veetransport met de NS 72334 en andere veewagens, Foto NS, 1935



Slochteren, NS omBC 1907 (1929, Werkspoor), stationsgebouw, Woldjerspoorweg Groningen - Weiwerd, Foto P.B. Kramer, 1929



Almelo, HIJSM seinbrug, tekst op armen 'Wordt lid van voor allen' (Coöperatieve Vereniging van de HIJSM), 1910



Schoonebeek, NAM olielaadplatform met ketelwagens voor vervoer ruwe aardolie, Foto W.P.F.M. Schaik (NS), 1949

#####

Woensdag 18 februari 2026

RAILROADING door de “US of A”

Een presentatie van Hans Altena



Treinknuffelen in het Baltimore and Ohio RR Museum. De vorm van de neus gaf deze locs de bijnaam “shovel-nose”

America is great! Groots en groot, zeker als we het over de spoor- en tramcollecties hebben. Mocht een vakantie naar Amerika er niet in zitten, kom dan naar deze avond en geniet een klein beetje mee van al dat moois waar presentator Hans Altena zo enthousiast over is.



Twee Big Boys in Steamtown Scranton

In september 2024 maakte hij een roadtrip dwars door de Verenigde Staten en deed daarbij menig spoorwegmonument en railmuseum aan. Op zijn dagelijkse fotoverslagen op Facebook kwamen tijdens zijn vakantie zoveel enthousiaste reacties dat een presentatie bij de NVBS niet uit kon blijven. Daarom neemt hij ons deze avond allemaal mee naar Amerika. In beelden dan, en dat samen met zijn reisgenoten van toen, Marie en Paul. Zij maakten elk voor een deel met hem het avontuur waarbij interessante plekken werden bezocht. Railbuff Paul zorgde er tevens voor dat achterdeuren van werkplaatsen voor Hans opengingen en hij daarbij ook nog eens extra verrast werd.



De STEEL PCC in de werkplaats van het Pennsylvania Trolley Museum

De gesprekken in die werkplaatsen leverden mooie en interessante verhalen op. Plekken dus die niet altijd door de gewone museumbezoeker bezocht kunnen worden, maar wel duidelijk maken waar Amerika groot in is.



Bezoek aan de restauratie werkplaats in Silvis



“Waar is mijn locomotief gebleven..?”

Zo beginnen we in Portland bij het Oregon Rail Heritage Center en eindigen we bij de restanten van de goederenveerponten in New York. Daar tussenin gaan we de collecties en werkplaatsen bekijken van onder andere het Railroad Heritage of Midwest America, het Illinois Railroad Museum, het Monticello Railway Museum en bezoeken we het Colorado Railroad Museum.



Het Milwaukee Railroad monument in Deer Lodge



GG1 in het Pennsylvania RR Museum. Een creatie van Raymond Loewy

Voor de tramliefhebbers bezoeken we de tramwerkplaatsen van het National Capitol Trolley Museum en het Pennsylvania Trolley Museum.



PCC tram in het Pennsylvania Trolley Museum



North Shore interurban motorwagens in het Illinois Railway Museum

In New York gaan we ondergronds en bezoeken we het nieuwe station van de LIRR (Long Island RR) in Grand Central. Uiteraard neem we nog snel een kijkje in het NYC Metro Museum. Wat natuurlijk ook niet vergeten is, is het reisverhaal te voorzien van wat typische Amerikaanse beelden en cliché's, want railroading en roadtripping doe je "ALL THE WAY" !!



#####



Woensdag 18 maart 2026

Tramchaos in Calcutta en Caïro

Een ouderwetse diapresentatie door Roelof Hamoen

"Een tramrit in de miljoenensteden Caïro en Calcutta stond garant voor avontuur. Een steekvlam, glasschade, stroomstoringen en verkeersopstoppingen zijn voorbeelden van de chaotische omstandigheden die Roelof Hamoen tijdens zijn reizen meemaakte.

Hij toont dia's uit Calcutta, waar hij in 1990 was, en uit Caïro, een stad die hij in 2004 en 2010 bezocht. Behalve trams komen ook treinen op het scherm. Ook vergeet Roelof niet om ons toeristische attracties te tonen."



Caïro in 1971, gelede Tatra, 12 augustus 1971, fotograaf onbekend

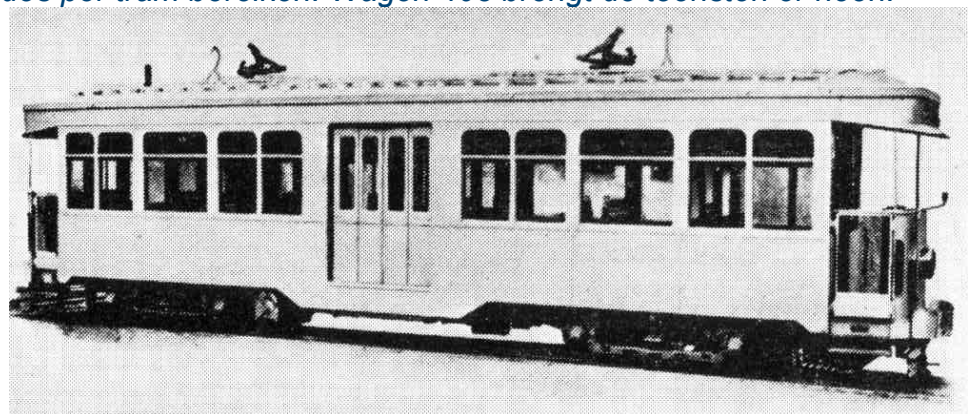


Zwartrijders in Caïro/Heliopolis (2010) foto RH

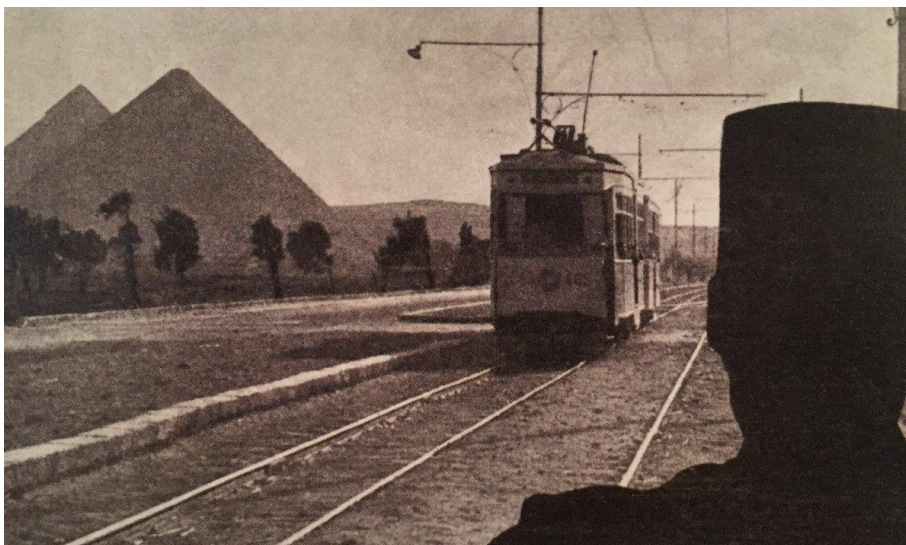
Vanaf 1970 werd het net afgebouwd en kreeg de auto alle ruimte in de stad! Rond 2010 (?) reden de laatste trams in het centrum, maar in het aangrenzende Heliopolis en in Helwan bleef nog wat rijden. Eind 2019 was het ook daar gedaan met de trams en werd de vrijgekomen ruimte ingenomen door massa's voertuigen op rubber banden. (Bron: Wikipedia)



Het tramnet in en rond Caïro was ooit ruim 120 kilometer lang. Je kon zelfs de beroemde piramides per tram bereiken! Wagen 403 brengt de toeristen er heen.



Cairo, type 'Pyramide' uit 1932, Métallurgique, 12 meter lang



Wat een rit zal dat geweest zijn!!! Een blik over de schouder van de bestuurder.

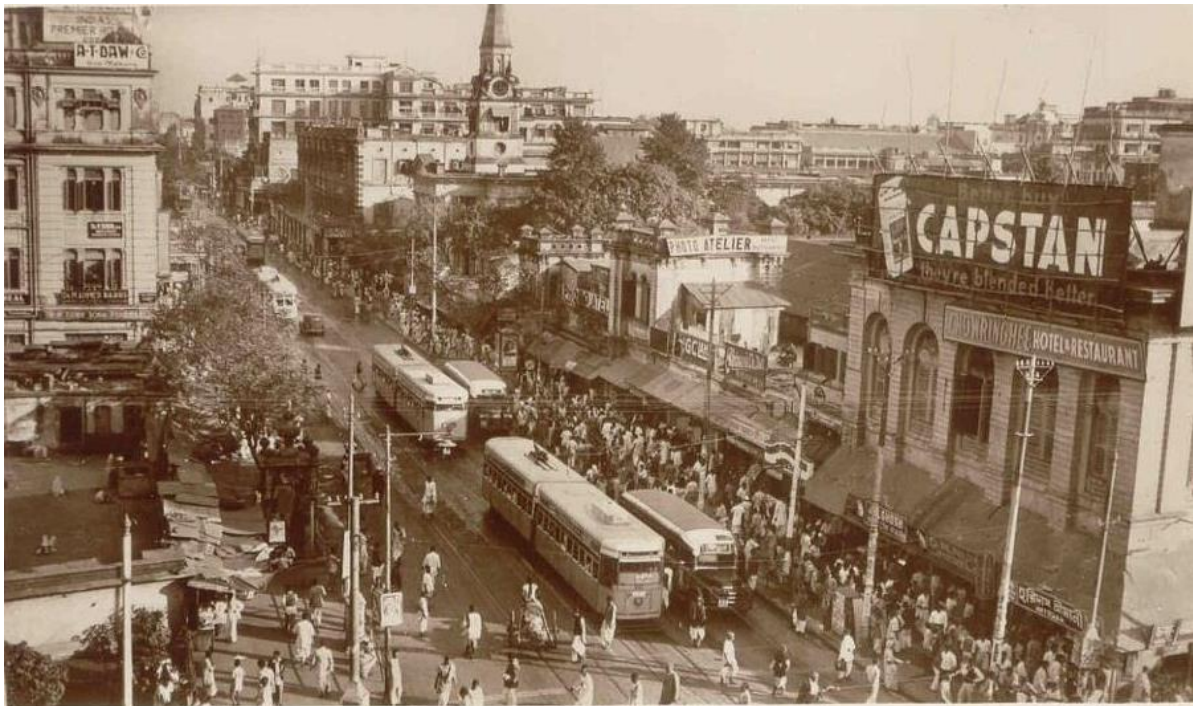


Pyramidewagen 409 in zijn latere verschijningsvorm in de stadsdienst.



Heliopolis, tramstel bij de Katholieke Basiliek in 2010

Calcutta heet tegenwoordig Kolkata en ligt in West-Bengalen. Vandaag de dag is het nog het enige elektrische trambedrijf in India. Ook in Bombay en Karachi reden bijvoorbeeld ooit trams.



No. 28

Dharamtala Street, Calcutta



De eerste paardentrams op smalspoor reden er in 1873 en in 1880 ontstond de Calcutta Tramway Company, met zijn zetel in Londen! Elektrificatie begon rond 1900 waarbij normaalspoor werd ingevoerd.

De eerste elektrische trams reed op 27 maart 1902. De Howrah brug (zie de bijgevoegde foto) werd in 1943 geopend om de stadsdelen te verbinden. De structuur van het bedrijf achter de schermen is gecompliceerd. Uit de teksten van Wikipedia maken we op dat de regering van West-Bengalen eerst het beheer had, maar dat het sinds november 1976 genationaliseerd was. In 2016 is de CTC, Calcutta Tramways Company, opgegaan in de WBTC (West Bengal Transport Corporation). (Bron: Wikipedia)



Het tramsysteem was in de jaren 1990 verslechterd en minister van Transport Shyamal Chakraborty was van plan het netwerk te sluiten. Ondertussen introduceerde Calcutta Tramways Company op 4 november 1992 de busdienst met een vloot van 40 bussen. Tramconductor Roberto D'Andrea uit Melbourne raakte echter bevriend met collega-conducteurs uit Calcutta tijdens een bezoek in 1994. Toen D'Andrea hoorde van de geplande sluiting van het tramnet, stelde hij een kunstproject voor om de trams te versieren (zoals in zijn geboortestad werd gedaan). Het project verhoogde het publieke bewustzijn van het tramnet en de waarde ervan, waardoor het uiteindelijk (voorlopig) werd gered. (tekst uit Wikipedia)



Calcutta type ART (M) 1997



De officiële verklaring waarom de tramdiensten in Kolkata werden stopgezet was het enorme verkeersprobleem (veroorzaakt door....de trams!!). De chaos was alom en IS dat nog steeds, óók zonder die trams. Volgens de laatste gegevens zouden er nog twee lijnen (5 en 25) in bedrijf zijn.



De verkeerschaos op Howrah Bridge in Calcutta (1990)

#####

Woensdag 15 april 2026

We gaan naar Zandvoort met de tram

Een presentatie door Willem Beukenkamp



Wim Beukenkamp, schrijver van deel 5 over dit onderwerp in de boekenserie van De Nieuwe Blauwe Tram, neemt ons mee in de geschiedenis van de tram van Zandvoort naar Haarlem en Amsterdam. Deze tramverbinding wordt nog altijd gemist en was de best renderende van het NZH-bedrijf.



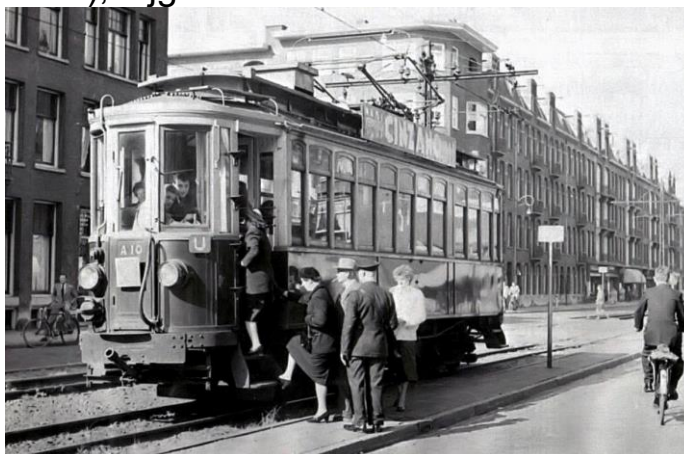
ESM mw 3 Metallurgique bij openingsrit



Rechts: A451 met de trektram aan de voet van de “Oude Wester” op de Rozengracht

Op 4 oktober 1904 begon de Elektrische Spoorweg Maatschappij haar diensten vanaf het Spui via de door de ESM aangelegde Admiraal de Ruijterweg naar Sloterdijk en langs de Haarlemmer Trekvaart naar die stad. Via Heemstede (Aerdenhout) reden de trams door naar Zandvoort over het uit 1899 daterende traject van de ENET, de Eerste Nederlandse Elektrische Tramwegmaatschappij.

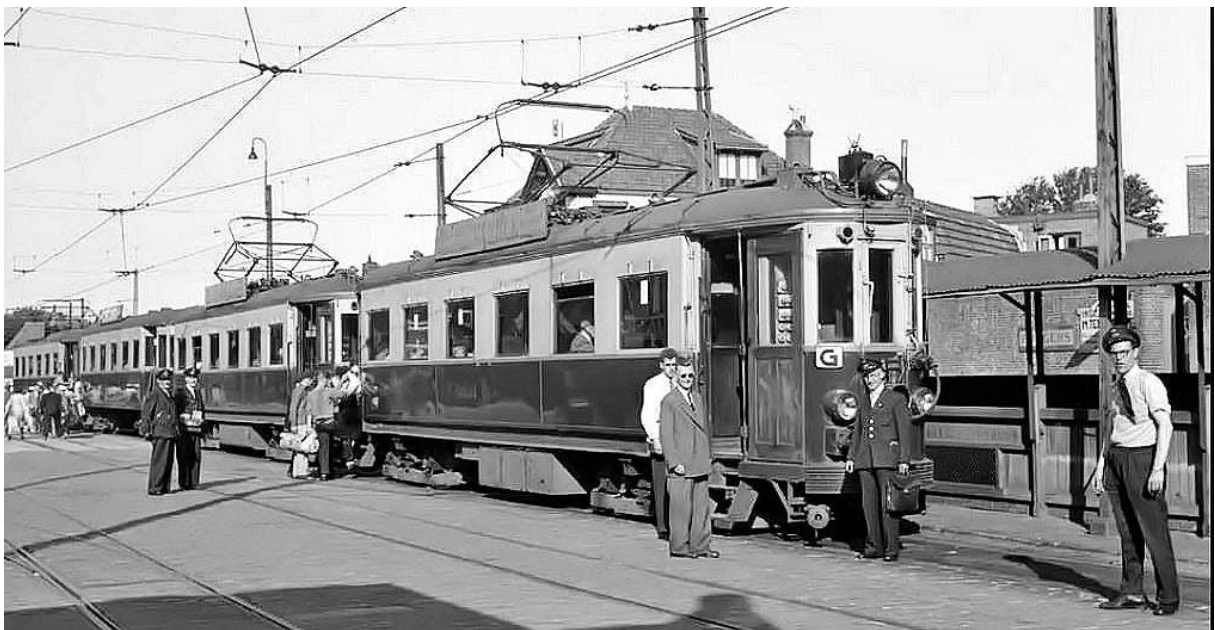
De lijn groeide uit tot één der drukste tramlijnen van Europa en gaf de Amsterdammers een snelle en goedkope manier om naar het strand te gaan. Ook voor de vele forensen was het een druk gebruikte tramlijn. Metallurgiques, Luxe Beijnestrans en Budapesters reden in combinaties van twee, drie of vier wagens. Hun afscheid in 1957 werd groots “gevierd”. Ook wordt aandacht besteed aan de NZH-lokaaldienst tussen Spuistraat en Sloterdijk (tussen 1913 en 1954), bijgenaamd de Kikker.



A10 aan de halte De Krommerdt op de Admiraal de Ruyterweg



A256+B25x+A25x Kampervest



Zandvoort met vier wagen Beijnes tramstel

#####

Woensdag 20 mei 2026

MIT DER S-BAHN IN DEN URLAUB

Een presentatie door Jos Mascini



Bad Bentheim, 3-11-2013 Eloc 1744+trein

Op een aantal vakantie-reizen in de afgelopen 40 jaar sporen we door Oost- en West-Duitsland. Steeds op weg van west naar oost zien we in korte tijd zoveel mogelijk tram- en treinvaria.



Rostock 22-6-'90 T6 609+610+805

We starten in het noorden: langs de Ostsee bezoeken we zes tramsteden met halverwege de Schmalspurbahn Molli.



Locdepot te Kühlungsborn aan het begin van de lijn. 13-5-'92 Loc 099 905-2

Even terug in Nederland toeren we met NS-treinen in allerlei kleuren tot aan Bad Bentheim. Dan, met een DB-eloc voor de trein langs de SBV, bezoeken we de trams van de Üstra in Hannover, de BSVG in Bielefeld, de MVB in Braunschweig en we kijken ook naar de trams in Magdeburg en Potsdam. Ergens in de grote omgeving van het BVG-net in Berlijn gaan we op zoek naar een geschikte koffiested voor een pauze.



Berlijn, S-Bahnhof Jannowitzbrücke. 15-04-1992

Na de pauze nemen we de draad weer op: met de NS en met de DB reizen we langs zo'n zes bedrijven in het Ruhrgebied. Rustig trammen we verder langs de Rheinbahn in Düsseldorf en via Bonn en Kassel in bereiken we een aantal kleinere tramsteden in Oost-Duitsland.



Schwerin, 27-5-'87 Gotha tramstel 29+72+83

Alles zit verpakt in een gevarieerd digitaal programma met foto's van en uit de collectie van Jos Mascini.



Kiel, 29-5-'84 Twee Düwagstellen op lijn 4

#####

